

Abocar i desemboçar

31/3/1970

La diferència essencial entre abocar i desembocar està que abocar és un verb transitiu i desembocar un verb intransitiu. (El Diccionari Fabra, sens dubte a causa d'un lapsus, indica que desembocar és transitiu, però la definició i els exemples demostren plenament el contrari, d'acord amb l'ús normal, i la Gran Enciclopèdia, que en aquest mot segueix el Fabra, recull també aquest error.). Es, per tant, aquest fet el que no permet d'usar el verb abocar amb el mateix valor que desembocar.

Llegim en un manual de divulgació geogràfica que el Ter «aboca» entre Begur i Mongri. I el lector podria preguntar quina cosa aboca el riu Ter en aquest indret. Podríem potser admetre, parlant d'un riu, que aboca les seves aigües al mar o en un altre riu emparant-nos si de cas en el sentit figurat del mot, ja que abocar es diu del contingut d'un recipient (un càntir, una galleda, etc), però essent aquest verb transitiu no es pot usar en substitució de desembocar tal com es pot fer amb afluir, desguassar o bé, quan es tracta de dos rius, confluïr. Es, doncs, més la natura que no pas el sentit que separa abocar i desembocar tal com s'esdevé amb treure (transitiu) i sortir (intransitiu): així com no podem dir —en llenguatge correcte— «Nosaltres traiem», sense esmentar quina cosa, ni «Ha sortit el gos a passejar», tampoc no és possible dir «El riu aboca al mar» ni «El riu desemboca el seu cabal».

Algun cop, com a equivalent de desembocar o desguassar s'usa també el verb «desaiguar», que Moll admet al seu Diccionari Castellà-Català com a traducció de «desaguar», però aquest verb no figura ni al Fabra ni a la Gran Enciclopèdia, encara que el trobem usat en algun article d'aquesta darrera obra (a l'article «Galà»).

Es freqüent que verbs com desembocar, afluir, etc, comportin dos complements de lloc, el primer indicant el mar, llac, riu, etc, en què desemboca un curs d'aigua i l'altre l'indret precis d'aquest mar, etc, on ho fa. Això pot originar la coincidència correcta —poc corrent— dels dos termes locatius on i ni: Vam seguir el Freser fins a l'indret on hi desemboca la riera de Núria (on substituint indret i hi representant Freser. Algun estimat col·lega es resisteix a admetre com a correcta la coincidència on ni que hem assenyalat algun cop. En tenim més d'un exemple del mateix Fabra: Vas cilíndric o estenc per on s'hi injecta aire o un gas... (DGLC, «flasco»).

Albert Jané